

XX VISPĀRĒJIE LATVIEŠU
D·Z·I·E·S·M·U S·V·Ē·T·K·I

MANA TAUTA
DZIEDĀJA,
TĀPĒC
NENOSALA

KORU KONCERTU DZIESMU TEKSTI

05040470

05040470

90-23.902

XX VISPĀRĒJIE LATVIEŠU
DZIESMU SVĒTKI

MANA TAUTA
DZIEDĀJA,
TĀPĒC
NENOSALA

KORU KONCERTU DZIESMU TEKSTI

E. MELNGAIĻA TAUTAS MĀKSLAS CENTRS

RĪGA "ZINĀTNE"

1990

84 L-5

Ma 451

0304081478

LATVIJAS VALSTĀ
BIBLIOTEKA

90

23.902

Sastādītāja MAĻJA ROŽLAPA

Māksliniece INĀRA JĒGERE

M 4905000000-070
M811(11)-90

ISBN 5-7966-0737-5

© E. Melngaiļa Tautas mākslas centrs, 1990

VIENTOTIES DZIESMĀ

Trejādi vārti ievēd mūs XX Vispārējos latviešu dziesmu svētkos: Liktenīdziesma, Tautasdziesma, Dzīvības dziesma. Trešās tautas atmodas zvans junda: Ja ne šodien, tad — kad? Ja ne es, tad — kas? Visa Latvija dzīvo vienotā trauksmē un cerībā, jo liktenis, tauta un dzīvība nav vairs šķirami jēdzieni. "Griesti virsū, griesti apakšā, un virs griestiem dzied," — tā mūkla teic kokli, tautas simbolu. Latvieši dziesmu vienmēr cēlušies virs likteņa uzliktajiem griestiem. Vienu valgu velkot, vienu dziesmu dziedājuši. Kā sensenī, tā šodien. Runājot vajaga otra, kas klausās. Dziesma liek ieklausīties sevī, tajā satiecies ar iepriekšējām un nākamajām paaudzēm, ar cilvēci, ar kosmosu. Dziesmas vārdi nav jaucami, aizvietojami, vietām maināmi. Tie runā visādās mēlēs — no grēksūdzes līdz lūgšanai. Dziedāšanā atklājas tautas raksturs. Latviešiem tā liriska, lēnīga, svinīga. Aizturētās sāpēs un klusā lepnumā savilņojoša. Saka — vienoties dziesmā. Vienoties — tas ir izlīgt, piedot, mīlēt otru. Kopš Pirmajiem vispārīgajiem latviešu dziesmu svētkiem 1873. gadā latviešu tauta ir pratusi vienoties savā liktenīdziesmā un atrast tajā gan brāļu mīlestību, gan patvērumu. Koru dziedāšana, Jāņa Cimzes rosināta, Vigneru Ernesta un Jurjānu Andreja iedvesmota,

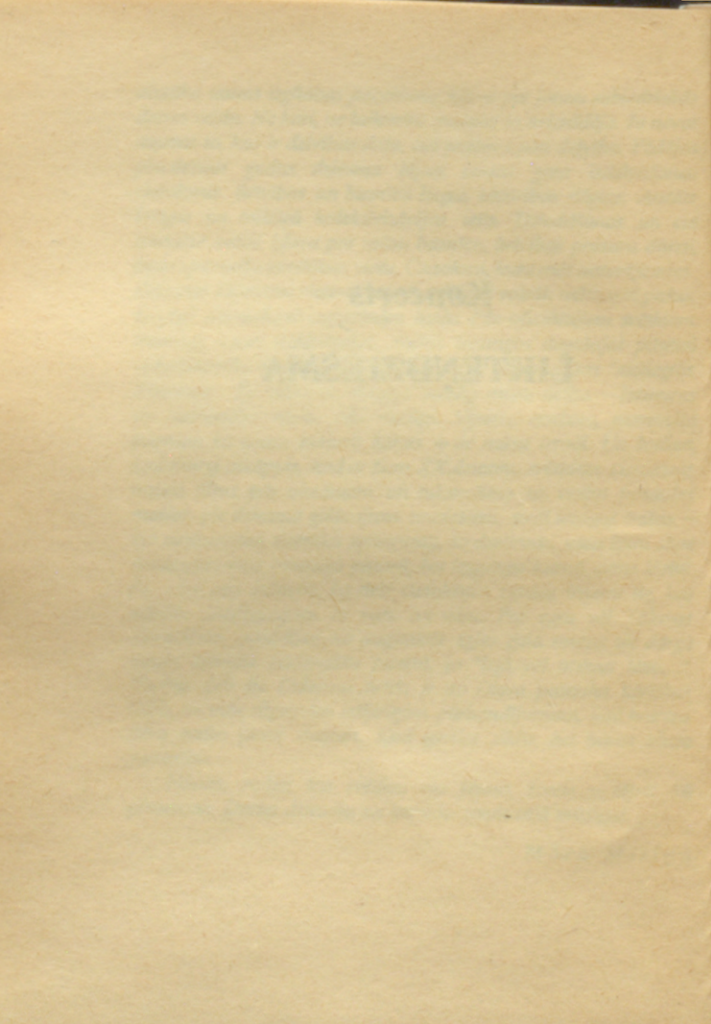
aizsāka tautas izglītības pacelšanu, kļuva par jaunu sabiedriskās dzīves veidu. Ne kari, ne laikmetu maiņas to neiznīdēja. Jo nevar atņemt to, kas ir dzīvības daļa, tad jāņem i pati dzīvība. Pēdējos piecdesmit gadus dziesma bijusi tautas gara izdzīvošanas cietoksnis. Brīvības un baznīca liegta, biedrības slēgtas. Atstāts krogs un milzīgā kolektīvizācijas telts. Dziedāšanas un citi latviskie svētki kļuva par mūsu baznīcu, brīvības potzaru dārzu, jauno paaudžu iesvētības vietu. Cietoksni, kurā mēs noturējāmies. Dziesmā Dzimteni vienmēr esam mīlējuši vairāk nekā sevi pašus. Kopīgā dziedāšanā nepazinām baiļu. Pēc oficiālajiem svētkiem tramvaji cauri naksnīgajai, svešos lozungos degošajai pilsētai veda tūkstošu dziedātas un kārtības sargu pārraudzītas "aizliegtās dziesmas". Šo cietoksni sargāja vienīgi mūsu ticība — jaunums un netaisnība nevar būt mūžīgi. Upuru, aizdzīto, nomocīto pieminā kā asaru kamols karsts — tie mūsu ieroči. Un šodien, kad murgi atkāpjas, kad ar šiem XX dziesmu svētkiem cietoksni nolaiž tiltus pār okeāniem un tumsnešiem uz visām pasaules malām pie dziesmā glābtajiem tautiešiem, sirdī iezogas bažas — vai nezaudēsim dvēseles spriegumu, to dzelksnīti, caur kuru sāpe neizlaužas vien gaumīgā patosā, bet izsprāgst karstā asins lāsītē. Jo — vai nav dzirdēts, ka tieši cietokšņus cenšas ieņemt tie, kas gribētu nostiprināties ar varu un viltu. Par agri vēl Tālavas taurētājam pārcelties no augstākās egles gala mums tik dārgā maija mēneša maijrozīšu pavēnī, jo "lejā vēl atskan lāsti...". Varbūt tieši šie Dziesmu svētki ir no Dieva pasaules kārtības laisti, lai mūs stiprinātu izšķirīgam pārbaudījumam, kad katram sava nasta jānes vienam. Kad gaviles sildīs, bet baros klusa pacietība.

Nāciet, radiet šos svētkus no jauna, šoreiz — tāpat kā pirmoreiz. Dariet dziesmu un latviešu tautu tajā mūžīgi!

Māra Misiņa

Koncerts

LIKTEŅDZIESMA

DIEVS, SVĒTĪ LATVIJU!

*Kārļa Baumaņa
mūzika un vārdi*

Dievs, svētī Latviju,
Mūs' dārgo tēviju,
Svētī jel Latviju,
Ak, svētī jel to!

Kur latvju meitas zied,
Kur latvju dēli dzied,
Laid mums tur laimē diet,
Mūs' Latvijā!

DZIESMAI ŠODIEN LIELA DIENA

Pētera Barisona mūzika

Arvīda Skalbes vārdi

Dziesmai šodien liela diena,
Visa zeme skanēt skan:
Daudzas balsis — doma viena
Tautu tuvu dara man.
Senās kokles gaišās stīgas
Atkal brīvi skaņas dod, —
Še pie mūsu skaistās Rīgas
Latvji dziesmās spēku rod.
Naidnieks mūžam necels galvu!
Mūsu druvas zaļas zels,
Tautas sviedriem gūto balvu
Gaišai dienai pretī cels.
Dziesmai šodien liela diena,
Visa zeme skanēt skan:
Daudzas balsis, doma viena
Tautu tuvu dara man.

MŪŽAM ZILI

Emīla Dārziņa mūzika

Kārļa Skalbes vārdi

Mūžam zili ir Latvijas kalni,
Mūžam nav miera zem Latvijas bērziem.
Mūžam raud kokle pār Latvijas kalniem.
Sasisti senču upuru trauki,
Miglā tīti dzimtenes lauki,
Zem sila sirmajiem zariem
Miera nav sentēvu gariem.
Mūžam baltās Daugavas krāces
Veļ caur klintīm sendienu stāstu,
Mūžam nerimst Daugavas krāces,
Mūžam nerimst varoņu gars.
Mūžam zili ir Latvijas kalni,
Mūžam nav miera zem Latvijas bērziem,
Mūžam raud kokle pār Latvijas kalniem.

SENATNE

Emīļa Melngaiļa mūzika

Raiņa vārdi

Tur burvīgā gaismā viss zaigo un laistās,
Ik skaņa tur dziesmās un saskaņās saistās;
Pār pļavām, pār mežiem tur meitenes līgo,
No kalna uz kalnu jāņugunis spīgo, līgo!

Visapkārt kā noslēpums
Drūmi guļ sils;
Tur glāžu kalns mirgo,
Tur ūdens pils;
Iz nidoļa nāras
Saldsērīgi smejas,
Un mēnesnīcā tur laumas
Vij dejas.

Bez saulītes vakarā bāri tur dzied,
Tie bargu kungu gaitās iet...
Bet melnā čūska jūrā maļ miltus,
Tos jāēd tiem, kam vara un kam viltus,
Pret ienaidniekiem ass zobens trīts,
Asinains aust rīts.

Tad augšā kāps pilskalns iz senseņiem laikiem,
Iz simtgadu miega caur dūmiem un tvaikiem.
Dies saulīte atkal trīskrāsaina:
Drīz zila, drīz zaļa, drīz sarkana.

Tur burvīgā gaismā viss zaigo un laistās,
Ik skaņa dziesmās, saskaņās saistās.

LAUZTĀS PRIEDES

Emīla Dārziņa mūzika

Raiņa vārdi

Vējš augstākās priedes nolauza,
Pie jūrmalas kāpās kas stāvēja —
Pēc tālēm tās skatieniem gribēja sniegt,
Ne slēpties tās spēja, ne muguru liekt:

"Tu lauzi mūs, naidīgā pretvara, —
Vēl cīņa pret tevi nav nobeigta,
Vēl ilgās pēc tāles dveš pēdējais vairs,
Ik zarā pret varu šņāc nerimstošs naidis!..."

Un augstākās priedes pēc lauzuma
Par kuģiem iz ūdeņiem iznira —
Pret vētru lepni cilājas krūts,
Pret vētru cīņa no jauna dūc:

"Brāz bangas, tu, naidīgā pretvara —
Mēs tāles sniegsim, kur laimība!
Tu vari mūs šķelt, tu vari mūs lauzt —
Mēs tāles sniegsim, kur saule aust!"

NĀRU DZIESMA

Emīla Dārziņa mūzika
Jāņa Jaunsudrabiņa vārdi

Nav jūras bez dziļuma,
Nāc, ak, nāc;
Mirtes un lilijas, mirtes un lilijas,
Nāc, ak, nāc!

MALDI

Jāņa Cīruļa mūzika

Kārļa Skalbes vārdi

Zili meži, zaļi meži,
Zelta caune ozolā!...
Zelta caune, zelta saule
Liela meža dziļumos,
Kā es tevi meklēt gāju,
Kā es tevis ilgojos!
Nokaltuši zaļie zari.
Skujas manas kājas bada.
Purvā smejas maldu gari,
Visas tekas tumsā vada...

ATMAKSAS DIENA

Jāzepa Vītola mūzika

Viļa Plūdoņa vārdi

Ko sirmie zvani junda
Veļlaikā Tērvetē?
Sit bargā liktens stunda
Jums, vāci, Zemgalē.
No kapa cēlies Viesturs
Pēc gadsimtsgadskārtām,
Nāks varens, liels kā tiesturs
Spriest tiesu varmākām.
Ap galvu melns kronis tam saistās,
Tas tautas ciešanu vīts,
Spožs zobens rokā laistās,
Tas tautas dusmu trīts.
Ar ērgļa gaitu strauju
Pats dižais sencis steidz
Un nepabeigto kauju
Vēl dēliem līdzī veic.
Tā zeme, tā ir mūsu,
Te brīvs skan latvju vārds,
Tā mūžam netiks jūsu,
Lai liesmo cīņas sārts!

Sit bargā liktens stunda
Jums, vāci, Zemgalē,
To sirmie zvani junda
Tāltāli Tērvetē.

ŠURP, BRĀĻI!

*Alfrēda Kalniņa mūzika
Kārļa Skalbes vārdi*

Sen atstāja lepnā saule
Mūsu sīkkrūmu birtaliņas,
Sen, pamesti tumsā un sniegos,
Mēs vārgstam un nīkstam bez viņas.
Velti bālais bārenītis
Pēc gaismas gaida un lūdz,
Velti tālai, lepnai saulei
Par auksto krēslu sūdz.
Velti mazas, slimas rokas
Pēdējās ilgās dreb un kalst,
Velti pēdējās asaru lāses
Uz vaidziņiem ledū salst.
Velti! Velti! Velti!
Šurp, brāļi!
Mēs esam jauni,
Plūst plūdi krūtīs no spēka.
Šurp, sirsnīgi plecu pie pleca!
Mums jāuzceļ sadzīves ēka.
Šurp! Iededzināsim sauli
Ar jauno dvēseļu liesmām!
Nāks ziedos mirdzoši laiki
Ar tāli skanošām dziesmām!

LATVJU HIMNA

*Alfrēda Kalniņa mūzika
Viļa Plūdoņa vārdi*

Mēs gribam būt kungi mūsu dzimtajā zemē,
Mēs gribam šē paši sev likumus lemt,
Tā zeme ir mūsu, tās pilsētas mūsu,
Un mūsu šī Baltajā jūra mūždien;
Mūsu tēvi te cieta, mūsu asins te lieta,
Viss, viss pie šīs zemes simtu saitēm mūs sien.

Mūsu tēvi te cieta, mūsu asins te lieta,
Tā zeme ir mūsu, ir mūsu, jā gan!
Caur simtgadu vadiem, zem varmāku spaidiem
Šo baltdien vēl dzidri mūsu mēle te skan.
Tā zeme ir mūsu. Tā Dieva un Laimas
Latvju tautai sensenis līdzdotais pūrs.
Tā zeme ir mūsu. To nedos vairs svešiem
Ne zemgals, ne latgals, ne sēlis, ne kūrs!

LATVIJĀ

Pētera Barisona mūzika

Jāņa Akuratera vārdi

Tur zinu tevi, zeme senā,
Kur lejas zaļo, meži šalc.
Tur pērkons līksmi jodus dzenā,
Un saules prieks nāk sirdī salds.
Tur dzirdu tevi, senā daina.
Kad uguns mirdz un ligo skan,
Ligo, ligo!
Tad burvība šo dzīvi maina,
Tiek dvēš'le atkal jauna man.
Tur varoņiem un senčiem dūsa,
Tur jaunas ciltis cīņā iet;
Tā latvju zeme, kura klusa,
Tā latvju tauta, kura dzied!

BALSIS

Jāņa Norviļa mūzika

Jonāsa Miesnieka vārdi

Tās balsis, tās balsis tās nepaužu es,
Tās atskan no cīruļu zvaniem,
Tās birztaļas atšalc, tās mežmalas nes,
Tās līgo no mazajiem ganiem.

Kas purmalās gana un sērīgi dzied,
Kad saimnieks vārpstuvi cilā.
Kad meitas trallinot purenēs iet,
Pēc malkas puisi brauc silā.

Tās arāju, ganiņu, plāvēju ceļ
No naktsdusas agrīnā stundā.
Pats Dieviņš ar sidraba kausu tās smeļ
No Daugavas saullēkta stundā.

No Latgales, Zemgales pāri tās skan,
Pa Vidzemes tērcēm tās palo.
Un skumji un priecīgi reizē ir man,
Kā meitenes jaunas kad čalo.

VAKARJUNDA

Jāņa Norviļa mūzika

Leonīda Breikša vārdi

Svēts mantojums šī zeme mūsu tautai,
Un svētīts tas, kas drošs par viņu krīt.
Lai mūžu mūžos zelt un plaukt Dievs ļauj tai,
Un saulei liek pār mūsu druvām līt.

Nekur virs zemes neapsveiks tik silti
Vairs mūs neviens, kā apsveic druvas šīs,
Gar kurām augšup slejas bērzu ciltis,
Un liepas šalcot veras debesīs.

Par visiem svētumiem, ko sirdī nesam,
Lai šo ikviens sev pirmā vietā liek:
No zemes šīs mēs izauguši esam,
Mums šajā zemē galva jānoliek!

ES KARĀI AIZIEDAMS

*Latviešu tautasdziesma
Romualda Jermaka apdare*

Es karāi aiziedams,
Atstāj māsu šūpulī.

No kariņa pārnākdams,
Atrod lielu rakstītāj'.

Pavaicāju māmiņai,
Kas tā lielā rakstītāj'?

Tā, dēliņi, tav' māsiņ',
Ko atstāji šūpulī.

Rakstītāja man māsiņ',
Norakst' kara karodziņ'.

Raksti zaļu vai sarkan',
Mūžam manis neredzēs'.

IEVIŅA

Jāņa Ozoliņa mūzika

Gunāra Selgas vārdi

Pār mākoņu baltajiem pleciem
Dzimtenē atlido dzērves.
Pa laukceļiem mīļiem un veciem
Vīri nāk mājā no kara.
Stāv meitene ceļmalā ilgi,
Bet visi aiziet tai garām.
Uz dārgās un mālainās zemes
Krīt meitenes vizbuļi zilgi.
Pār mākoņu baltajiem pleciem
Atkal, kad atlido dzērves,
Pie laukceļa mīļā un vecā
Plaukst ieviņai iesirmi ziedi.

SVEŠĀI ZEMĒ

Emīla Melngaiļa mūzika
Tautasdziesmas pārveids

Dzeguze kūko,
Dzied lakstīgala,
Raud mūsu māsiņa
Svešāi zemē.

Neraudi, māsiņa,
Nežēlojies!
Par pāri dieniņu
Ir es tur būšu.

Taisīšu tiltu
Pār plašu jūru,
Ka var ik vakaru
Pie māsas kļūti.

CEĻŠ UZ DZIMTENI

Jāņa Zālīša mūzika

Pēterā Blaua vārdi

No dzimtenes sapnis atnāca
Un miegā mani apsveica, un teica:
"Celies un stiprinies, un raugies,
Kur ceļš uz dzimteni iet."
Es zinu, kur ceļš uz dzimteni iet,
Kur sārta saule vakaros riet,
Kur birzes vēsmiņā sačukstas,
Kur burbuļo strautiņš pie ceļmalas.
Kur savieši stāv pie gruvešiem,
Un ilgu smaids uz vaiga tiem,
Un prieki, viņus apsveicot,
Nāk, drupu kopiņas apzeltot.
Tur āres latviski gaviļē,
Tur visam mīlam ir piemītne,
Kā ceļu uz turieni nezināt,
Tu mana mīļā dzimtenes māt!

LATVIEŠA TICĪBA

Valtera Kaminska mūzika

Leonīda Breikša vārdi

Daudz vētru mums reiz pāri gājis,
Un, ja vēl daudz mums viņu būs,
Dievs aicinās kā aicinājis
Arvienu atkal saulē mūs.

Caur laiku laikiem Viņš pa pēdām
Tik tāpēc latvju tautai nāk,
Lai reiz pēc posta un pēc bēdām
Tā celtos spēkā varenā.

Lai tāpēc māte bērnam saka,
Lai dzird no tēva lūpām dēls:
No katras tumsas droša taka
Mūs pretī saulei vedīs vēl.

Mēs varam iet caur visām mokām,
Mēs varam ciest vēl briesmīgāk,
Jo pacels Dievs uz savām rokām
Mūs tad, kad mūsu diena nāks.

LŪGŠANA

Imanta Kalniņa mūzika
Knuta Skujenieka vārdi

Kamēr vēl dreb mana roka,
Kamēr dreb rokas ēna,
Paliēc, joprojām paliēc
Mulstoša, karsta un lēna.
Kamēr vēl esmu pie prāta,
Paliēc tu manā prātā,
Paliēc, joprojām paliēc
Balta un pasargāta.

MANA DZIESMA

Jura Karlsona mūzika

Friča Bārdas vārdi

Kam savu dziesmu es dziedu?
Es dziedu to smilgām,
Es dziedu to zālei.

Kam savu dziesmu es dziedu?
Es dziedu to vējam
Un zilajai tālei.

Baltajai brīnumu pilij,
Kas zvaigznēs un ugunīs visa.
Neprātam, spārnu kas sauca,
Sirdij, kam gaisma dzisa.

Kam savu dziesmu es dziedu?

LATGALĒ

Aldoņa Kalniņa mūzika

Skaidrītes Kaldupes vārdi

Rotā, saule, zelta sagšu,
Mākoņkalnam pāri svied,
Zila, zila linu druva
Tā kā Rāznas ezers zied.
Pasniedz kalni dziesmai roku,
Lai var tālu ceļu iet.
Zili meži, baltas birzis
Līdz linu druvai dzied.
Ezerzeme atver plakstus,
Spoža, spoža gaisma līst!
Rāznas ezers savu dziesmu
Līdz pat jūrai aiznesīs.
Rotā, saule, zelta sagšu,
Dzimtai zemei pāri svied!
Visa dzīve gaismas pilna
Tā kā Rāznas ezers zied!

AR DZIESMU DZĪVĪBĀ

Pētera Plakida mūzika

Jāņa Petera vārdi

Aukstas zvaigznes sprēgāja,
Dega sausi skali,
Mana tauta dziedāja,
Maltuvītes mala.
Dūktin dūca ratiņi,
Smēdēs āmurs kala.
Mana tauta dziedāja,
Tāpēc nenosala.
Tas bij' sen, kad dziedāja,
Tagad atkal dzied.
Ai, kā dziesmu karogi
Strinkšķēdami zied!
Svētkos visi vārtu stabi
Zāļu zālēm vīti.
Mūzika ap vārtu stabiem
Apvij apinīti.
Silta, silta zvaigznīte
Šonakt logā spīd.
Dēliņ, tēva āmuru
Izdziedi mums rīt,
Meitiņ, mātes maizīti
Izdziedi mums rīt.

Silta, silta zvaigznīte
Tavā mutē spīd.
Tas ir krauklis, kam ir ozols,
Kam ir rokā zelta spēles,
Tā ir tauta, kam ir mute,
Kam ir uguns vārds uz mēles.

MŪSU DZIESMA

Pētera Vaska mūzika

Tautasdziesmas vārdi

Sveši ļaudis mums gribēja
Varēm mutes aizdarīt.
Vaļā durvis, vaļā logus,
Vaļā mana valodiņa.
Vaļā mana valodiņa,
Skan dziesmiņa dunēdama.

TRĪS ZVAIGZNES

Veljo Tormisa mūzika

Māras Zālītes vārdi

Es tevi ļoti gaidīšu.
Bet ne pie pulksteņa.
Pie Laika.
Pie debesīm es stāvēšu,
Un manā rokā slaikā
Trīs zvaigznes būs,
Lai pazītu tu mani.
Es tevi ļoti gaidīšu.
Pie Darba un pie Gribas.
Pie Dziesmas, Goda, Valodas.
Pie mūsu mīlestības.

GAISMAS PILS

Jāzepa Vītola mūzika

Ausekļa vārdi

Kurzemīte, Dievzemīte,
Brīvas tautas auklētāj',
Kur palika sirmie dievi?
Brīvie tautas dēliņi?
Tie ligoja vecos laikos
Gaismas kalna galotnē.
Visapkārt egļu meži,
Vidū gaiša tautas pils.
Asiņainas dienas ausa
Tēvu zemes ielejā,
Vergu valgā tauta nāca,
Nāvē krita varoņi.
Ātri grima, ātri zuda
Gaismas kalna staltā pils.
Tur guļ mūsu tēvu dievi,
Tautas gara greznumi.
Sirmajami ozolami
Pēdīgajo ziedu dod:
Tas slēpj svētu piles vārdu
Dziļās siržu rētiņās.

Ja kas vārdu uzminētu,
Augšām celtos vecā pils!
Tālu laistu tautas slavu,
Gaismas starus margodam'.
Tautas dēli uzminēja
Sen aizmirstu svētumu:
Gaismu sauca! Gaisma ausa,
Augšām ceļas Gaismas pils!

JĀŅUVAKARS

Emiļa Melngaiļa mūzika
Tautasdziesmas vārdi

Līgo saule vakarāi,
Līgo gani sētiņāi.
Līgo pati mīļā Māre
Telitēmi vārtu vērti.

Jauni puisi, jaunas meitas,
Pušķojati klētes jumtu.
Visu gadu Jānīt's nāca,
Nu atnāca šovakari.

Dimdēj' zeme atnākoti,
Skanēj' pieši nolecot.
Jānīt's nāca par gadskārtu
Savu bērnu apraudzīti.
Vai ēduši, vai dzēruši,
Vai Jānīti daudzināja.
Ij ēduši, ij dzēruši,
Ij Jānīti daudzināj'.
Ai, Jānīti, dieva dēlis,
Ko tu vedi vezumāi?
Meitām vežu zīļu rotu,
Puišiem cauņu cepurītes.

Sit, Jānīti, vara bungas
Vārtu stabu galiņā.
Lai sanāca Jāņa bērni
No maliņu maliņām.

Lai sanāca Jāņa bērni,
Jāņu zāles kaisīdam'.
Jāņu dienu dieva dēlis
Saules meitu sveicināja.
Jauni puisi, jaunas meitas,
Jāņu nakti neguļati!
Līgo! Līgo! Līgo!

MŪSU ZEME

Jāņa Norviļa mūzika

Raiņa vārdi

Daugav' abas malas
Mūžam nesadalās:
Ir Kurzeme, ir Vidzeme,
Ir Latgale mūsu.

Laima, par mums lemi,
Sargā mūsu zemi!
Viena mēle, viena dvēsele,
Viena zeme mūsu.

SAULE, PĒRKONS, DAUGAVA

Mārtiņa Brauna mūzika
Raiņa vārdi

Saule Latvi sēdināja
Tur, kur gali satiekas:
Balta jūra, zaļa zeme,
Latvei vārtu atslēdziņa.
Latvei vārtu atslēdziņa,
Daugaviņa sargātāja.
Sveši ļaudis vārtus lauza,
Jūrā krita atslēdziņa.
Zilzibeņu pērkons spēra,
Velniem ņēma atslēdziņu.
Nāvi, dzīvi Latve slēdza,
Baltu jūru, zaļu zemi.
Saule Latvi sēdināja
Baltas jūras maliņā,
Vēji smiltis putināja,
Ko lai dzēra latvju bērni?
Saule lika Dieviņam,
Lai tas raka Daugaviņu.
Zvēri raka, Dieviņš lēja
No mākoņa dzīv'ūdeni.
Dzīves ūdens, nāves ūdens
Daugavā satecēja.

Es pamērcu pirksta galu,
Abus jūtu dvēselē.
Saule, mūsu māte,
Daugav' sāpju aukle.
Pērkons, velna spērējs,
Tas mūsu tēvs.

MANAI DZIMTENEI

Raimonda Paula mūzika

Jāņa Petera vārdi

Man stāstīja Daugaviņ',
Kā liktenis vīdamās,
Dziesma savus svētkus svin,
Ar bāliņu celdamās.
Tā dziedāja bāleliņš,
Pret likteni stāvēdams —
Viņa dziesmā gadusimts
Kā mūžiņis krāsojās.

Vēl nāks Piektais gads, asins lietus līs,
Un visaugstākās priedes nolauzīs.
Iesim strēlniekos, dziesma vētru sēs.
Mūžam gaismas pils kalnā gaviļēs.

Lai balstiņis vīdamās
Pār novadu aizvijās.
Dziesma savus svētkus svin,
Ar bāliņu celdamās.
Tā dziedāja bāleliņš,
Pret likteni stāvēdams —
Viņa dziesmā gadusimts
Kā mūžiņis krāsojās.

Cauri sirdīm mums lautzās priedes augs,
Jaunā gaitā mūs jauni rīti sauks.
Tālāk mūžībā dziedot iesim mēs.
Mūžam gaismas pils kalnā gaviļēs.

TEV MŪŽAM DZĪVOT, LATVIJA!

Jāņa Mediņa mūzika

Vīļa Plūdoņa vārdi

Tev mūžam dzīvot, Latvija,
Kā saulei, kas mirdz debess klajā!
Tu jauna zvaigzne zvaigznājā,
Kas uzlēkusi nule tajā!
Tev mūžam dzīvot, Latvija,
Kā jūrai, kas tev šalc pie kājām!
Pats Dievs sensenais svētīja
Še tavas āres mums par mājām.
Tev mūžam dzīvot, Latvija,
Kā jūrai lepni, saulei cēli.
Tu mūsu māte dārgajā,
Mēs tavas meitas, tavi dēli.
Tev mūžam dzīvot, Latvija,
Tu tēvzeme mums Dieva dota!
Lai latvju tauta vienotā
Aug spēkā, slavā, daiļumā!

THE HISTORY OF THE

REIGN OF KING CHARLES THE FIRST

BY JOHN BURNET

IN TWO VOLUMES

THE HISTORY OF THE
REIGN OF KING CHARLES THE FIRST
BY JOHN BURNET
IN TWO VOLUMES
LONDON
Printed by J. Sturges, at the
Sign of the Sun in St. Dunstons
Church-yard, 1679.

Koncerts

TAUTASDZIESMA

1892

TATASOLISMA

LOKATIESI, MEŽU GALI

Emīla Melngaila apdare

Lokatiesi, mežu gali,
Lai balseņš pāri skan!

Ko gaidāti, jauni puisi,
Ka jūs sievas neņemāt?

Ak tu, ciema cīrulīti,
Tavu greznu dziedāšan'!

Man vajaga līgaviņas,
Ka es tevi nepaņem'.

Šitie puisi tā domāja,
Ka es dziedu viņu dēļ.

Man māmiņa atvedīsi
Pār Daugavu arājiņ'.

Koši, koši, jauki, jauki,
Ka Dievs deva vasariņ'.

Dzied putniņi, dzied meitiņas,
Mežu gali gaviļē.

Lokatiesi, mežu gali,
Lai baltiņis pāri skan!

MAZS BIJ' TĒVA NOVADIŅIS

Helmera Pavasara apdare

Mazs bij' tēva novadiņis,
Bet diženi turējās.

Visi sīki kadiķīši
Zied sidraba ziediņiem.

Arājs ara kalniņāi,
Avots teki lejiņā.

Netrūkst maizes arājami,
Ne ūdeņa avotam.

Visiem labi, visiem labi
Manā tēva zemītē.

Zaķim labi cilpu mesti,
Rubenimi rubināt.

STĀVĒJU, DZIEDĀJU

Jūlija Roziša apdare

Stāvēju, dziedāju augstajā kalnā,
Lai mani pušķoja ar ievu ziediem.

Lai mani pušķoja ar ievu ziediem,
Ar ievu ziediemi, ar ozoliņiem.

Stāvēju, dziedāju augstajā kalnā,
Lai mana balstiņa skanēja tālu.

Lai mana balstiņa skanēja tālu,
Pār pļavām, pār norām, pār mežu galiem.

Pār pļavām, pār norām, pār mežu galiem,
Lai manā balstiņā klausījās tautas.

BEIDZAMĀS ROZES

Emīla Melngaiļa mūzika
Tautasdziesmas vārdi

Beidzamāsi rozes sēju,
Beidzamāsi magonīt's.

Beidzamoī vainadziņu
Brālīts pirka raudādams.

Pirc, brālīti, vai ne pirci,
Es jau ilgi nedzīvoš'.

Pirks tautietis zīdautiņu,
To valkāšu visu mūž'.

BIJ' MAN VIENAS ROZES DĒĻ

Emīla Melngaiļa apdare

Bij' man vienas rozes dēļi
Tādu augstu viju vīti.
Bij' man vienas meitas dēļi
Tādu garu ceļu jāti.
Es izjāju vakarāi,
Sav' galviņu nodomājis.
Garām jāju viņas sētu,
Viņa stāva klēts durēsi.
Klāti jāju, roku devu,
Viņa rokas man nedeķa.

DIV' DZELTENI KUMELIŅI

Emīļa Melngaiļa apdare

Div' dzeltenī kumeliņi
No jūriņas izpeldēja.

Vienam bija zelta segli,
Otram zīda iemauktiņi.

Aiz priekiem nezināju,
Kuram lekti mugurāi.

Tam es lēcu mugurāi,
Kam tie zelta segli bija.

To pie rokas dancināju,
Kam tie zīda iemauktiņi.

Es apkalu kumeliņu
Ar sudraba pakaviemi.

Ar sudraba pakaviemi,
Ar dimanta nagliņāmi.

Saskaldīju leduskalnu
Deviņosi gabalosi.

TAUTASDZIESMU VIRKNE

Selgas Mencēs apdare

Dziedat, meitas, vakarāi,
Vakarāi tālu skan.
Vakarāi tālu skana,
Tālu tautas klausījās.

Ko gaidīji, sērdienīte,
Ka negāji tautiņāsi?
Kā es iešu tautiņāsi,
Maz manāi pūriņāi.

Deri droši, sērdienīte,
Gan Dieviņis palīdzēs.
Taisat ceļu, rūmējati,
Sērdienītes pūru veda.

Ved pūriņu, dzen gosniņas,
Jāj deviņi bāleliņi.
Mīļā Māra pakaļ dzina
Simtu baltu avitiņu.

Pirms nabaga sērdienīte,
Pēc bagāta līgaviņa.

Skalojosi, velējosi
Straujpītes maliņāi.
Atskrien zaļa līdaciņa,
Norauj manu vainadziņu.

Aiziet manis vainadziņis,
Burbulišus mētādamis.
Ņem, bāliņi, oša laivu,
Dzenies mana vainadziņa.

Kur panāci, bāleliņi,
Manu pārļu vainadziņu?
Viņpus Rīgas, šaipus jūras,
Bandenieka klētiņāi.

Kur tu jāsi, kalpa puisī,
Tik tumšajā vakarāi?
Nāc man līdzī, kalpa puisī,
Man vietīņa uztaisīta.

Man vietīņa uztaisīta
Baltiem lina palagiemi.

Visi mani radi rauda,
Ka es kalpa līgaviņa.
Ko raudieti, jūs radiņi,
Ka es pati neraudāj'.

Daža laba saimeniece
Delnā slauka asariņu.
Daža laba kalpa sieva
Delnā naudu žvadināja.

Vai neauga rudzi, mieži
Kalpa vīra tīrumā.
Vai nebija govīs, aitas
Kalpa sievas laidarā.

Dziedat, meitas, nu iet koši,
Meža gali līgojās.
Tur nāk puisi koklēdami
Pār ābula atmatīņ'.

ES KARĀI AIZIEDAMS

Romualda Jermaka apdare

(sk. 22. lpp.)

TEK SAULĪTE TECĒDAMA

Jēkaba Graubiņa apdare

Ai, saulīte, mīļa balta,
Sērdienīšu māmuliņ!

Kājas, rokas sasildīja,
Valodiņas vien nebij'.

Tek saulīte tecēdama,
Es paliku pavēnī.
Nava savas māmuliņas,
Kas iecēla saulītē.

Tec, saulīte, pagaid mani,
Ko tevīmi pasaciš'.

Jau saulīte zemu, zemu,
Māmuliņa tālu, tāl'.

Teku, teku, nepanāku,
Saucu, saucu, nesasauc'.

KUR TU IESI, JAUNS PUISĪTI

Jāņa Cimzes apdare

Kur tu iesi, jauns puisīti,
Pelēkiemi svārciņiemi?
Cauri Rīgu, caur Jelgavu,
Uz Dobeles meitiņām.

Ne pie vārtiem nepiegāju,
Nāk meitiņa raudādama.
Nāk meitiņa raudādama,
Asariņas slaucīdam'.

Ko tu raudi, kas tev vainas,
Mana jauna līgaviņa?

Kā bij' manim neraudāti,
Ne man tēva, ne māmiņas.

Nāc pie manis, zeltenīte,
Man ir tēvis, māmuliņa,
Stallī četras raibas govīs,
Seši bērni kumeliņ'.

ROZĒM KAISU ISTABIŅU

Oļģerta Grāviša apdare

Rozēm kaisu istabiņu,
Tautu dēlu gaidīdama.
Kad atnāca tautu dēls,
Slauku rozes pagultē.

Slauku rozes pagultē,
Pat' pa logu dārziņā.
Dārziņai noklausījos,
Ko runāja tēvs, māmiņ'.

Tēvs vēlēja, māte liedza,
Tautiets lūdza raudādams.
Tautiets lūdza raudādams,
Siku naudu skaitīdams.

Sol' par kaķi savu naudu,
Ne par manu augumiņ'.
Es jau nē-smu putna bērns,
No zariņa noņemams.

STRAUJA, STRAUJA UPE TECĒJ'

Ernesta Vignera apdare

Strauja, strauja upe tecēj'
Gar brālīša namdurīmi.

Nedrīkstēju pāri jāti,
Baidās manis kumeliņis.

Jāj, brālīti, droši pāri,
Nesliks tavis kumeliņis.

Apakšai balta smilte,
Virsū skaidris ūdentiņis.

Zobens grieza baltu smilti,
Ūdens skalo kumeliņu.

Spoža spalva kumeļami,
Vēl spožāki iemauktiņi.

Uz akmeņa malku cirtu,
Strautā kūru uguntiņu.

Lai sildāsi tie ļautiņi,
Kas man laba nevēlēja.

ES MEITIŅA KĀ ROZĪTE

Tālivalža Ķeniņa apdare

Es meitiņa kā rozīte,
Kā sarkana zemenīt'.

Pienu ēdu, pienu dzēru,
Pienā muti nomazgāj'.

Sārti vaigi, zilas acis,
Daiļa mana valodiņ'.

Es pateicu Laimiņai,
I savai māmiņai.

Laima skaistu audzināja,
Māmiņ' gudru darināj'.

LIELA PULKA ĢEŅĢU JĀJA

Andreja Jurjāna apdare

Liela pulka ģeņģu jāja,
Triki bēga Jelgavā.

Neslēpjati, jelgavnieki,
Mēs jau trikus redzējām.

Liela pulka tautu jāja,
Māsa bēga bāliņos.

Neslēpjati, bāleliņi,
Mēs jau māsu redzējām.

Tautu meita, mellacīte,
Mičosimi gredzeniem.

Man bij' zelta, tev sudraba,
Tev jānāki piedevām.

MEITA SĒDE KURAŽĀS

Emīla Melngaiļa apdare

Meita sēde kuražās,
Uzmieksķēti balzieniņi.
Meitai zaļi lindraciņi,
Dzīparaini šabraciņi.
Ko tu glūni, pušelniek,
Neb' man tevi redzēt priekis.
Melnš tavs koka kažociņš,
Vēl melnākis augumiņis.
Lai ir melnis augumiņš,
Sniegu baltis tikumiņis.
Skreblīt, manu kažociņ',
Sildīs citu līgaviņu.
Skaņa rīkle man dziedot,
Vēl skaņāka aurējoti.

NEBRAUC TIK DIKTI

Emīla Melngaiļa apdare

Nebrauc tik dikti, nebrauc tik dikti,
Tie nav tavi kumeliņ'.

Tie kunga zirgi, tie kunga rati,
Cūku puisi pātadziņ'.

Ai, daiļas meitas, ai, daiļas meitas,
Nemat mani palīgā!

Pa godam dziedat, pa godam dziedat,
Pa godami runājat.

Dziedāsim, meitas, dziedāsim, meitas,
Nu iet puisi lētumā.

Ap pieci marku, ap seši marku
Pats labais tēva dēls.

Dzied, ganu meita, dzied, ganu meita,
Tu jau mani nevinnēs'.

Tev dvēselīte, tev dvēselīte
Putras spannī noslikus'.

Aiz ko tik stalti, aiz ko tik balti
Mūsu ciema puisēniņ'?

Zem tilta līda, zem tilta līda
Ik rītiņu kazu zīst.

Ai, daiļas meitas, ai, daiļas meitas,
Kādi gari deguntiņ'.

Aiz galda pašas, aiz galda pašas,
Deguns cepļa caurumā.

Ko, puisi, rejat, ko, puisi, smejat
Manu daiļu augumiņ'?

Derēsim mieru, saligsim mieru,
Ienaidiņu nobeigsim.

Ai, mīļi puisi, /mīļas meitas/, ai, labi ļaudis,
Ko cits citu gānīsim?

Labāk es gāju padziedādama /-mis/,
Ne ap otru runādam' /-ms/!

RĪGA DIMD

Jāņa Cimzes apdare

Rīga dimd! Rīga dimd!
Kas to Rīgu dimdināj'?

Tai meitiņai pūru kala,
Kam trejādi bāleliņ'.

Tēva brālis pūru kala,
Mātes brālis atslēdziņ'.

Viņas pašas Ištais brālis
Zelta vāku lieldināj'.

TEICI, TEICI, VALODIŅA

Jāņa Cimzes apdare

Jāņa Neilanda vārdi

Teici, teici, valodiņa,
Ko upīte burbuļoja,
Ko upīte burbuļoja,
Ko pogoja lakstīgal'?

Kur upīte burbuļoja,
Tur uzplauka pumpuriņi,
Kur ļautiņi klausījās,
Tur valodas daudzinaj'.

Kā bitīte medu sūca,
Tā es ļaužu valodiņu.
Es saliku vārdu ziedus
Kā puķītes vainagā.

Ziedi paši uzziedēja,
Es nopinu vainadzīņu.
Visi ļaudis klausījās,
Kad es teicu valodiņ'.

KUR TU SKRIESI, VANADZIŅI

Andreja Jurjāna apdare

Kur tu skriesi, vanadziņi,
Ar tiem vaska spārniņiem?

Skriešu liepu aplūkoti,
Vai ir liela izaugusi.

Diezgan liela, diezgan kupla,
Zari mirka Daugavā.

Jaunais pāris spēlēdamis
Liepu zarus nolauzis(i).

Aiziet mani liepu zari
Pa Daugavu līgodami.

AIZ AZARA AUGSTI KOLNI

Jūlija Roziša apdare

Aiz azara augsti kolni,
Tī sorkonas ūgas auga,
Tī raud gauži motes meita,
Ka najēme jauns puiškinis.

Raudi, meitiņ, vai naraudi,
Es jau tevis napajemšu,
Maņ pošami trejs mōseņas
Dzaltoņīmi mateņīmi.

Dzaltoņīmi mateņīmi,
Zylajōmi acteņomi,
Dzaltoņīmi mateņīmi,
Zylajōmi acteņomi.

Zylajōmi acteņomi,
Sorkoņīmi vaidzeņīmi,
Zylajōmi acteņomi,
Sorkoņīmi vaidzeņīmi.

RĪGAS TORŅAGALA ZĪLE

Emīļa Melngaiļa apdare

Cekulaina zīle dzieda
Rīgas torņa galiņā.

Laidies, zīle, zemītē,
Nāc man līdzī Kurzemē.

Tu dziedāsi rozītēs,
Es meitiņu pulciņā.

Ja tu skaisti nedziedāsi,
Uzlaidīšu vanadziņu.

Uzlaidīšu vanadziņu,
Noplūks tavu cekuliņu.

TUMŠA NAKTE, ZAĻA ZĀLE

Emīla Melngaiļa apdare

Tumša nakte, zaļa zāle,
Laukā laidu kumeliņu.

Migla, migla, liela rasa,
Man pazuda kumeliņis.

Nu, Dieviņi, tava vaļa,
Nu tavā rociņā.

Nu tavā rociņā
Manis labis kumeliņis.

Nokrīt migla, nokrīt rasa,
Es dabūju kumeliņu.

SKAISTA MANA BRĀĻA SĒTA

Pāvula Jurjāna apdare

Skaista mana brāļa sēta
Tik cēlāi vietiņā.

Kuplis auga ozoliņis
Pie brālīša namdurvīm.

Strazdiņš dzied galotnēi,
Lakstīgala pazarē.

Retam tādi tīrumiņi
Kā manami brālītim.

Kalnā ievas balti ziedi,
Lejā strauja upe tek.

Kalnā teku pušķotiesi,
Lejā balti mazgāties.

KURŠ PUTNIŅIS DZIED TIK KOŠI

Jāņa Kalniņa apdare

Kurš putniņis dzied tik koši,
Kā dzied koši lakstīgal'.
Kurš brālītis tā mīl mūsu,
Kā mīl mani tautu dēls...

Ar svārkiem man apsedze,
Kājas tina kažokā.
Uz celiņa roku sniedze,
Krogā siera gabaliņ'...

ĢĒRBIES, SAULE, SUDRABOTA

Anitas Kuprisas apdare

Ģērbies, saule, sudrabota,
Nu brauc tavi precinieki.
Kam tie zirgi, kam tie rati
Pie saulītes namdurvīm?
Dieva zirgi, Dieva rati
Gaid' saulīti iesēdam.
Saule brauca pa jūriņu
Spīdēdama, vizēdam'.
Zelta kronis galviņāi,
Vaska cimdi rociņā.

KRAUKLĪTS SĒŽ OZOLĀ

Jāņa Cimzes apdare

Krauklīt's sēž ozolā,
Zelta kokles rociņā.

Vai, krauklīt, tu redzēj',
Kur aizveda mūs māsiņ'?

Pa purviem, pa mežiem,
Pa smalkiem krūmiņiem.

Tur aizved' mūs māsiņ' —
Uz bagātu Kurzemīt'.

LAKSTĪGALA KRONI PINA

Arvīda Žilinska apdare

Lakstīgala kroni pina
Manā rožu dārziņā.
Ne man miega, ne darbiņa,
Lakstīgalu klausoties.
Māte mani rātin rāja,
Ka es liela dziedātāj'.
Tā, māmiņa, tava vaina,
Ka es liela dziedātāj'.
Kam tu kāri šūpulīti,
Kur dziedāja lakstīgal'.

ES UZKĀPU KALNIŅĀ

Marijas Gubenes apdare

Es uzkāpu kalniņāi
Līgaviņas lūkotiesi.

Nolūkoju tautu meitu,
Kura laba dziedātāja.

Labdien, labdien, tautu meita,
Būsi mana līgaviņa?

Kam tu mani bildināji,
Kam sirsnīgu žēlināji?

Kā es varu solītiesi,
Nav mājā tēvs un māte.

Nāci rītu vai parītu,
Būs mājā tēvs un māte.

Labdien, tautu zeltenīte,
Otrreiz tevi bildināšu.

Paldies, paldies, smuks puisīti,
Nu es varu solītiesi.

Nu es varu solītiesi,
Nu mājā tēvs un māte.

Būšu tava /būsi mana/ līgaviņa,
Tavas /manas/ mājas kopējiņa.

LĪGO DZIESMAS

II virkne

Pāvula Jurjāna apdare

Visu gadu dziesmas krāju,
Jāņu dienu gaidīdamis.

Nu atnāca Jāņu diena,
Nu dziesmiņas jārisina.

Plavas dziesmu nodziedāja
Pār plaviņu pāriedami.

Man piebira pilnas kurpes
Zeltītiemi ziediņiem.

Gaidi, gaidi, māmuliņa,
Nu nāk tavi Jāņa bērni,

Nu nāk tavi Jāņa bērni
Pa druviņu celiņiem.

Visas puķes uzdziedēj'šas
Papardīte neziedēja,

Tā ziedēja Jāņu nakti
Zeltītiemi ziediņiem.

Nejāj, manu bāleliņu,
Jāņu nakti pieguļai,

Jānīts tavu kumeliņu
Dzelza zāli ēdināsi,

Dzelza zāli ēdināsi,
Dzirdīs rāvas ūdentiņu.

Jāņu nakti kumeliņus
Baro pļautu āboliņu,

Baro pļautu āboliņu,
Dzirda tīru ūdentiņu.

Jāņu rītu kumeliņus
Laida birzes pļaviņai,

Laida birzes pļaviņai,
Lai pavada Jāņu dienu.

Ej ar Dievu, Jāņa diena,
Pēterdienu sagaidāmi.

Jāņam zirgus aizjūdzami,
Pēterami nojūdzami.

Pavadāmi Jāņu dienu
Līdz viņami kalniņam,

Lai pavada ciema meitas
Līdz pašai jūriņai.

Brauc, Jānīti, nu ardievu,
Ar to puķu vezumiņu,

Gaidīsimi citu gadu
Tevi atkal atbraucam.

DZIEDOT DZIMU, DZIEDOT AUGU

Alfrēda Kalniņa apdare

Dziedot dzimu, dziedot augu,
Dziedot mūžu nodzīvoj'.

Kas var mani aizrunāti,
Kas var mani aizdziedāt?

Trīcēj' kalni, skanēj' meži,
Kad tik vien es dziedāj'.

Saka ļaudis dzirdēdami,
Lakstīgala skaisti dzied.

Auni kājas, lakstīgala,
Dzīsim govīs paganīt!

Tu dziedāsi ievainē,
Es gotiņas ganīdam'.

Koncerts

DZĪVĪBAS DZIESMA

TEV MŪŽAM DZĪVOT, LATVIJA!

Jāņa Mediņa mūzika

Vīļa Plūdoņa vārdi

(sk. 43. lpp.)

MŪŽAM ZILI

Emīla Dārziņa mūzika

Kārļa Skalbes vārdi

(sk. 9. lpp.)

NĀRU DZIESMA

Emīla Dārziņa mūzika

Jāņa Jaunsudrabiņa vārdi

(sk. 13. lpp.)

PIE TĒVU ZEMES DĀRGĀS

Emīla Dārziņa mūzika

Fridriha Šillera vārdi

Pie tēvu zemes dārgās ķeries klāt,
To turi ciet ar visu savu sirdi,
Tev šeitān stipras saknes droši tur,
Kā niedra būsī svešā malā tur,
Ko mazais vējiņš iespēj samaitāt,
Pie tēvu zemes dārgās turies klāt!

MELODIJAS

Pētera Barisona mūzika

Jāņa Sudrabkalna vārdi

Mūzikas klosteros svētos,
Melodijas kur staigā,
Kad dvēseles mēneša naktīs
Dun domu zvani, raud ilgu fleitas.
Apstājies, ceļiniek, un klausies:
Tava vētrainā dzīve
Skaidra un vienkārša atskan.
Tavs nelaimju mūžs
Tik mirdzošs, tik gaišs!
Melodijas liegas
Gaišiem soļiem staigā
Mūzikas klosteros svētos!

MANA TĒVIJA

*Jāzepa Vītola mūzika
Andreja Pumpura vārdi*

Baltas jūras malu saucu tēviju,
Kur daudz mežu zaļu, miežu līdumu.
Tur, kur alu dara koka ķiveros,
Tur, kur miestu vāra tāšu katliņos.
Ceļotājs kad brauci oša laiviņā,
Baltas putas redzi viļņos Daugavā.
Baltas putas, zini, mainās asinīm
Daugavā, kad viļņi preto ziemelim.
Šūpo augsti, cēli oša laiviņu,
Kad brauc tautu dēli sargāt tēviju!
Baltas jūras malu saucu tēviju!

VAKARJUNDA

Jāņa Norviļa mūzika
Leonīda Breikša vārdi

(sk. 21. lpp.)

LATGALĒ

Aldona Kalniņa mūzika
Skaidrītes Kaldupes vārdi

(sk. 29. lpp.)

ZIEMAS DZIEDONIS

*Gustava Ernesaksa mūzika
Juhana Līva vārdi*

Vēji dzenā sniegu laukā,
Skumju dziesmu dziedu es.
Tā kā baltās, vieglās pārslas
Sirdī skumjas virpuļo.

Vēji dzenā sniegu laukā,
Skumju dziesmu dziedu es.
Piedzen sniegi pilnu sētu,
Sirds man sāpju kupenās.

Vēji dzenā sniegu laukā,
Skumju dziesmu dziedu es.
Norims sāpes, gaisīs skumjas,
Tā kā martā nokūst sniegs.

NO ZVEJNIEKU SOĻIEM

*Agra Engelmaņa mūzika
Olafa Gūtmaņa vārdi*

No zvejnieku soļiem šī pilsēta
Dimd Baltijas jūras krastā,
Kad pārnāk tie mājās un projām iet,
To soļi skan jūras krastā.

Uz baltas smilts vēl pēdas vīd
Un ostmalas bruģakmeņos,
Un vētras stripās kopš aizlaikiem,
Caur mūžiem un gadsimteņiem.

Uz Jūras ielas un Matrožu,
Uz Kapteiņu ielas atskan,
Un tad pa Zvejnieku aleju
Uz jūru caur liepu gatvi.

Un atbalso ilgi un skaļi vēl,
Kad kuģi jau tālu jūrā,
Kad laivas jau dzelmē grimušas,
Kad vēji pūš atmiņu burās.

No zvejnieku soļiem šī pilsēta
Dimd Baltijas jūras krastā,
Kad zvejnieku paaudzes projām iet,
Kad jaunas to vietā atnāk.
No zvejnieku soļiem šī pilsēta
Skan Baltijas jūras krastā.

KUR TU BIJI, BĀLELIŅI

Selgas Mences mūzika

Agra Pilsuma vārdi

Kur tu biji, bāleliņi,
Kad es tevi neredzēju?
Tad es laikam rudzus sēju,
Kad tu mani neredzēji.
Kur tu biji, bāleliņi,
Kad es balti kājas āvu?
Tad es laikam sienu plāvu,
Kad tu balti kājas āvi.
Kur tu biji, bāleliņi,
Kad es gauži noraudāju?
Tad es krogā diži dzēru,
Tavas skumjas neredzēju.
Kur tu biji, bāleliņi,
Kad es tevi neredzēju?

MŪŽU MŪŽOS BŪS DZIESMA

Valtera Kaminska mūzika

Imanta Ziedoņa vārdi

Mūžu mūžos būs dziesma,
Un mūžu mūžos alus smeķēs,
Un mūžam dziesmu svētkos
Nāks meitene baltās zeķēs.

Ziedu un jāpzāļu jūra,
Un mana zilacainā skuķe
Tur nāk no Dundagas dārziem,
Un rokās tai balta puķe.

Ziedi un jāņu zāles,
Kur lai to puķi lieku,
Ziedu un vainagu jūrā
Tikko līdz vārtiem tieku.

Dziesma svinīgi šalc, —
Tāds kā svētums visapkārt stīdz
Un zieds ir tik balts —
Pavisam bail nest līdz.

Klausos — meitene mana,
Baltās zeķēs autā,
Saplūst tālās balsīs
Tur manā tautā.

Mūžu mūžos būs dziesma,
Un mūžu mūžos alus smeķēs,
Un mūžam dziesmu svētkos
Nāk meitene baltās zeķēs.

STĀVĒJU, DZIEDĀJU

Jūlija Roziša apdare

(sk. 50. lpp.)

ROZĒM KAISU ISTABIŅU

Oļģerta Grāviša apdare

(sk. 59. lpp.)

LIELA PULKA ĢENĢU JĀJA

Andreja Jurjāna apdare

(sk. 62. lpp.)

LOKATIESI, MEŽU GALI

Emīla Melngaila apdare

(sk. 47. lpp.)

DZIEDOT DZIMU, DZIEDOT AUGU

Alfrēda Kalniņa apdare

(sk. 82. lpp.)

SVEŠĀI ZEMĒ

*Emiļa Melngaiļa mūzika
Tautasdziesmas pārveids*

(sk. 24. lpp.)

ES UZKĀPU KALNIŅĀ

Marijas Gubenes apdare

(sk. 77. lpp.)

BĒDU MANU, LIELU BĒDU

Valtera Kaminska apdare

Bēdu manu, lielu bēdu,
Es par bēdu nebēdāj'.
Liku bēdu zem akmeņa,
Pāri gāju dziedādam'.

Kad dzīvoju, tad dzīvoju,
Tad i jautri padzīvoj'.
Ar dziesmiņu druvā gāju,
Ar valodu sētiņā.

TRIS DIENAS

Lietuviešu tautasdziesma

J. Tallat-Kelpšas apdare

Tris dienas, tris naktis
Keleliu ejau,
Ketvirtą naktele
Girioj nakvojau.

Užgirdau, igrdėjau
Girioj balselį,
Mislinau, dūmojau —
Motulė šaukia.

Nei šaukia, nei laukia
Manęs motulė.
Tik gailiai kukuoja
Raiba gegulė.

BALSIS

*Jāņa Norviļa mūzika
Jonāsa Miesnieka vārdi*

(sk. 20. lpp.)

LATVIJĀ

*Pētera Barisona mūzika
Jāņa Akuratera vārdi*

(sk. 19. lpp.)

SENATNE

*Emiļa Melngaiļa mūzika
Raina vārdi*

(sk. 10. lpp.)

JĀŅUVAKARS

*Emiļa Melngaiļa mūzika
Tautasdziesmas vārdi*

(sk. 36. lpp.)

MANAI DZIMTENEI

*Raimonda Paula mūzika
Jāņa Petera vārdi*

(sk. 41. lpp.)

BEVERĪNAS DZIEDONIS

*Jāzepa Vītola mūzika
Ausekļa vārdi*

Beverīnas staltā pili
Tālivaldis valdīja.
Viņa slava tālu, tālu
Visā zemē izpaudās.
Igauniši, bāleniši,
Naidu cēla Latvijā:
Viņas pilij virsū mācās,
Skaudras bultas šaudīja.
Kara vētra, kara vētra
Pili gāzīs gruvekļos!
Ai, ai, aijaijā!
Pili gāzīs gruvekļos!
Ozolrungas, egļu vāles
Galvas skaldīs varoņiem!
Augstu, augstu vajā logā
Vaidelotis parādās.
Sirmiemi matiem, baltu bārdū,
Vaidu kokle rociņās.

Strinkšēja kokles, dziedāja vecais,
Igauniem vāles iz rokām šļuka.
Nu vairs nerūca kara bungas,
Nu vairs nekvieca somu dūkas.
Dziesmu vairogs atsita bultas,
Dziesmu skaņa pārņēma troksni,
Dziesmu vara aizdzina karu,
Tautu izglāba dziesmu gars!

TĒVLJAI

*Andreja Jurjāna
mūzika un vārdi*

Tev, dārgā tēvija, tev dziesmas lai spēcīgi skan!
Tu sentēvu dusas vieta, tu mātes šūpulis.
Tev, dārgā tēvija, tev dziesmas lai spēcīgi skan!
Lai lēni un liegi tās skan,
Lai augšup uz debesīm ceļas,
Lai žēlīgais debesu valdnieks
Tās izdzird tur augstumos.
Viņš tēvijai sargs ir un palīgs,
Ir palīgs un sargs grūtumos.
Lai lēni un liegi tās skan,
Lai debesu valdnieks to izdzird tur augstumos.
Tev, dārgā tēvija, lai mūsu dziesmas skan,
Tev dziesmas lai spēcīgi skan!
Kungs Dievs, Tevi lūdzam,
Kungs Dievs, mūs klausī!
Ar savu visspēcīgo roku
Novērsi tēvijai jaunu.
Dod piedzīvot laimīgus laikus,
Lai tēvija uzplaukt mums var.
Kungs Dievs, Tevi lūdzam,
Kungs Dievs, mūs klausī.

Un piešķir Tu baltas dienas Latvijai, tēvijai.
Ak, Kungs un Dievs, piešķir tai.
Ko lūdzam Tev no sirds.
Tev, dārgā tēvija, tev dziesmas lai spēcīgi skan!
Tu sentēvu dusas vieta, tu mātes šūpulis,
Tev, dārgā tēvija, tev dziesmas lai spēcīgi skan!
Tev, dārgā tēvija, tev slavu dziedāsim,
Kamēr mums pukstēs sirds.
Lai skan, tev skaļa slava lai skan,
Tev, dārgā tēvija, lai skaļa slava skan!

MŪSU TĒVS DEBESĪS

(No kantātes "Dievs, tava zeme deg!")

Lūcijas Garūtas mūzika

Mūsu Tēvs debesīs, svētīts lai top Tavs vārds. Lai nāk
Tava valstība, Tavs prāts lai notiek kā debesīs, tā arī virs
zemes. Mūsu dienišķo maizi dodi mums šodien, un piedodi
mums mūsu parādus, kā mēs piedodam saviem parādniekiem.
Un neievedi mūs kārdināšanā, bet atpestī mūs no ļauna. Jo
Tev pieder valstība un spēks, un gods. Mūžīgi mūžos, Āmen.

GAISMAS PILS

Jāzeps Vītola mūzika

Ausekļa vārdi

(sk. 34. lpp.)

DIEVS, SVĒTĪ LATVIJU!

Kārļa Baumaņa

mūzika un vārdi

(sk. 7. lpp.)

MŪSU ZEME

Jāņa Norviļa mūzika

Raiņa vārdi

(sk. 38. lpp.)

SAULE, PĒRKONS, DAUGAVA

Mārtiņa Brauna mūzika

Raiņa vārdi

(sk. 39. lpp.)

NEVIS SLINKOJOT UN PŪSTOT

*Andreja Jurjāna mūzika
Františka Čelakovska vārdi
Jura Alunāna tulkojums*

Nevis slinkojot un pūstot
Tautu labā godā ceļ.
Nē, pie prāta gaismas kļūstot,
Tauta zied un tauta zeļ.

Ja ikviens tik zemē sētu
Vienu graudu veselu,
Kas gan izskaitīt tad spētu
Zelta kviešu krājumu.

Bet, kas lielīdamies pārdot
Ved uz tirgu pelavas,
Tas, kā pelus vējam ārdot,
Zūd no ļaužu piemiņas.

Augsim lieli, augsim stipri,
Būsim sveiki, veseli.
Uzdziedāsim, uzdziedāsim
Augstu laimi Latvijai!

PŪT, VĒJIŅI

*Latviešu tautasdziesma
Andreja Jurjāna apdare*

Pūt, vējiņi, dzen laiviņu,
Aizdzen mani Kurzemē.

Kurzemniece man solīja
Sav' meitiņu malējiņ'.

Solīt sola, bet nedeļa,
Teic man lielu dzērājiņ'.

Teic man lielu dzērājiņu,
Kumeliņa skrējējiņ'.

Kuru krogu es izdzēru,
Kam noskrēju kumeliņ'?

Pats par savu naudu dzēru,
Pats skrēj' savu kumeliņ'.

Pūt, vējiņi, dzen laiviņu,
Aizdzen mani Kurzemē.

SATURS

M. Misiņa. Vienoti dziesmā 3

LIKTEŅDZIESMA

Dievs, svētī Latviju!	7
Dziesmai šodien liela diena	8
Mūžam zili	9
Senatne	10
Lauztās priedes	12
Nāru dziesma	13
Maldi	14
Atmaksas diena	15
Šurp, brāļi!	17
Latvju himna	18
Latvijā	19
Balsis	20
Vakarjunda	21
Es karāi aiziedams	22
Ieviņa	23
Svešai zemē	24
Ceļš uz dzimteni	25
Latvieša ticība	26
Lūgšana	27
Mana dziesma	28
Latgalē	29
Ar dziesmu dzīvībā	30
Mūsu dziesma	32
Trīs zvaigznes	33
Gaismas pils	34
Jāņuvakars	36
Mūsu zeme	38
Saule, pērkons, Daugava	39
Manai dzimtenei	41
Tev mūžam dzīvot, Latvija!	43

TAUTASDZIESMA

Lokatiesi, mežu gali	47
Mazs bij' tēva novadiņis	49
Stāvēju, dziedāju	50
Beidzamās rozes	51
Bij' man vienas rozes dēļ	52
Div' dzeltenī kumeliņi	53
Tautasdziesmu virkne	54
Tek saulīte tecēdama	57
Kur tu iesi, jauns puisīti	58
Rozēm kaisu istabiņu	59
Strauja, strauja upe tecēj'	60
Es meitiņa kā rozīte	61
Liela pulka ģeņģu jāja	62
Meita sēde kuražās	63
Nebrauc tik dikti	64
Rīga dimd	66
Teici, teici, valodiņa	67
Kur tu skriesi, vanadziņi	68
Aiz azara augsti kolni	69
Rīgas torņagala zīle	70
Tumša nakte, zaļa zāle	71
Skaista mana brāļa sēta	72
Kurš putniņis dzied tik koši	73
Ģērbies, saule, sudrabota	74
Krauklīt's sēž ozolā	75
Lakstīgala kroni pina	76
Es uzkāpu kalniņā	77
Līgo dziesmas	79
Dziedot dzimu, dziedot augu	82

DZĪVĪBAS DZIESMA

Pie tēvu zemes dārgās	86
Melodijas	87
Mana tēvija	88
Ziemas dziedonis	90
No zvejnieku soļiem	91
Kur tu biji, bāleliņi	92
Mūžu mūžos būs dziesma	93
Bēdu manu, lielu bēdu	97
Trīs dienas	98
Beverīnas dziedonis	100
Tēvijai	102
Mūsu Tēvs debesīs	104
Nevis slinkojot un pūstot	106
Pūt, vējiņi	107

Lasītāju ievēribai!

Grāmatā ievietotie dziesmu teksti atbilst gadu gaitā iedibinātajai kordziedāšanas tradīcijai, tāpēc dažkārt tie atšķiras no dzejas pirmavota.

МОЙ НАРОД ПЕЛ,
ПОТОМУ ВЫДЕРЖАЛ

Тексты песен
хоровых концертов

(Центр народного творчества
им. Э.Мелингайлиса)

Издательство "Зинātne"

Рига 1990
На латышском языке

Составитель Майя Рожапа
Художник Инара Егере

MANA TAUTA DZIEDĀJA,
TĀPĒC NENOSALA

Koru koncertu dziesmu teksti

Sastādītāja *Maija Rožlapa*
Redaktore *Dagnāra Lejiņa, Ieva Jansone*
Tehniskā redaktore *Galina Šlepova*
Kompjūtersalikuma operatore
Gundega Kārklīna

Nodota salikšanai 7.05.90. Parakstīta iespiešanai
30.05.90. Formāts 60x84/32. Ofseta papīrs.
"Taims" garnitūra. Ofsetspiedums. 3.5 fiz.
iespiedl.; 3.26 uzsk. iespiedl.; 3.78 uzsk. krāsu
nov.; 2.23 izdevn. l. Metiens 30 000. eks.
Pasūt. Nr. 2814.

"Zinātne", 226530 PDP Rīgā, Turgeņeva ielā 19.
Iespiesta tipogrāfijā "Oktoober", 200105
Tallinā, Kreiņvalda ielā 24.

Līgumcena Договорная цена.

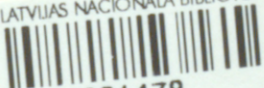
Ma 851 Mana tauta dziedāja, tāpēc nenosala:
Koru koncertu dziesmu teksti / Sast.
M.Rožlapa; priekšv. aut. M.Misiņa. —
Rīga, Zinātne, 1990. — 110 lpp.
ISBN 5-7966-0737-5.

Grāmatā ievietoti XX Vispārējo latviešu dziesmu svētku koru
koncertos dziedāto dziesmu teksti, kas ietverti trijās programmās.
To izkārtojumā ir sava secība, kura būtiskākajos krustpunktos
sakrīt ar mūsu tautas likteņgaitām.

4905000000—070
M -----
811(11)—90

84 L—5

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTĒKA

0304081478

11.50/

Kontroleksemplārs

L $\frac{90-1}{129}$